

1

Šta treba da znaš ako se prvi put prijavljuješ za programe u ISP?

Naši programi su pravljeni za učenike i učenice koji imaju izraženo interesovanje i želju za dodatnim obrazovanjem i sklonost ka (samostalnom) istraživačkom radu.

Imaj u vidu da programi u Stanici traže puno samoinicijative, komunikativnosti, snalažljivosti i kreativnosti. Programi u ISP zahtevaju samostalni rad na zadacima istraživačkog karaktera koji nisu ulepšani i pojednostavljeni. Nećemo te štedeti napornih eksperimenata, rada na terenu, „prekopavanja“ po knjigama, učenja iz grešaka, nesavršenih uređaja, pisanja izveštaja, statistike, tumačenja rezultata...

Istovremeno, ne treba da se bojiš protivrečnosti i šupljina u svom znanju, postavljanja „glupih“ pitanja, sopstvenih „otkačenih“ ideja, suočavanja sa stručnjacima. **Nećeš dobiti nikakve ocene, nećeš biti poslednji/a, peti/a, treći/a, ali nećeš biti ni prvi/a.**

Dobri rezultati sa takmičenja su samo jedan od pokazatelja tvog interesovanja za vannastavne aktivnosti. Sa druge strane, uspesi ili neuspesi na takmičenjima ne garantuju uspeh u ISP, jer se način rada u ISP od takmičenja značajno razlikuje po kreativnosti, inicijativi i sklonosti ka samostalnom radu.

Od polaznika očekujemo solidnu pismenost i spremnost za korišćenje literature, a poznavanje bar jednog stranog jezika je poželjno (mada su sve ovo veštine koje polaznici stiču i unapređuju tokom pohađanja programa u ISP). Očekujemo da iz oblasti za koje se interesuješ imaš nekakvo predznanje, bilo ono školsko, ili stečeno samostalnim radom. Ako ti maternji jezik nije srpski, možeš se prijaviti za naše programe i ako ćemo moći da solidno komuniciramo na sličnim jezicima. Takođe, očekujemo spremnost da intenzivno radiš. Tokom svih naših programa, predavanja, vežbe i druge aktivnosti odvijaje se tokom celog dana, ponekad ćeš raditi i do kasnih večernjih sati. Slobodnog vremena će biti malo.

Petnički programi traju više dana i za to vreme živećeš – jesti, spavati, raditi, družiti se – sa drugim polaznicima. Očekujemo da možeš samostalno da vodiš računa o svojim potrebama. Ovde te niko neće pitati za materijalni status tvojih roditelja, za veru, nacionalnu pripadnost, poreklo, politička ubeđenja i slično. Od tebe očekujemo da budeš pažljiv/a, korektan/a i da nesmotrenim zapitkivanjem i olakim sudovima ne povrediš ničija osećanja. Podrazumevamo da su svi naši učesnici i učesnice spremni da bez predrasuda prihvate ovakvo, višenacionalno i višekulturno okruženje.

Nemoj se oslanjati na urgencije roditelja, nastavnika, poznanika. To nije pošteno, a i nas stavlja u neprijatnu poziciju da smišljamo načine kako da se oslobodimo nekorektnih pritisaka. Osloni se na sebe i potrudi se da nas kroz svoju prijavu uveriš da baš tebe treba da pozovemo na neki od programa!

Napokon, ukoliko tvoja zainteresovanost ne potiče iznutra, već neko drugi (nastavnik, roditelj ili drugari) želi da te zainteresuje, još jednom razmisli da li je ovo za tebe.

Ovo obraćanje nemoj shvatiti kao obeshrabrivanje, već kao želju da ti iskreno i direktno saopštimo šta od tebe očekujemo i šta u ISP možeš dobiti.

Želimo ti puno uspeha i nadamo se da ćemo imati priliku da te i uživo upoznamo!

2

Kako da se prijaviš za naše programe?

Kroz prijavnu dokumentaciju nam predstavljaš svoja interesovanja i očekivanja od boravka u ISP.

Tim koji pregleda prijave će izabranim kandidatima i kandidatkinjama odrediti konkretan program poštujući iskazana interesovanja. Programa ima više, no ukupni kapaciteti, kao i raspoloživa finansijska sredstva, su ograničeni, pa ne mogu uvek svi kandidati biti primljeni. Važno je da razumeš da mi ne procenjujemo tebe, već tvoju prijavu i da je jedina informacija koju imamo o tebi način na koji se u prijavi predstavljaš.

Prijavlivanje se ove godine vrši preko onlajn sistema <https://eprijave.petnica.rs/>

Ukoliko ste sprečeni da prijavu uradite onlajn, možete kompletnu prijavu poslati i poštom – svi potrebni formulari dostupni su [na našem sajtu](#).

Potvrdi onlajn prijave sa potpisima roditelja/staratelja i škole (ili kompletnu prijavu, ukoliko ste sprečeni da formulare popunite onlajn), **šaljete na:**

→ Istraživačka stanica Petnica
PRIJAVE 2023
Poštanski fah 6
14104 Valjevo

Prijava mora stići u ISP do **30. decembra 2022. godine!**

Ako se kompletna prijava šalje poštom, važno je da se svi delovi pošalju u istoj koverti.

Liste onih koji će biti pozvani da učestvuju u našim programima se objavljuju na zvaničnom sajtu ISP, a kandidati i kandidatkinje će o tome biti obavesteni i pozivnim pismima koja se šalju na kućne adrese,

Kompletna prijavna dokumentacija za nove polaznike podrazumeva:

- Prijavni formular
- Autobiografiju
- Motivaciono pismo
- Jedno ili više pisama nastavnika

Važno je da učenik/ca samostalno (sa izuzetkom pisama nastavnika/ca) pripremi kompletnu prijavnu dokumentaciju.

3

Prijavni formular

3.1

Deo prijave obavezno popunjava i potpisuje roditelj/staratelj, a škola pečatom i potpisom direktora, sekretara, razrednih starešina, psihologa ili pedagoga potvrđuje da su podaci o školi i učeniku/ci tačni. Kada predaš prijavu putem onlajn sistema, imaćeš jedan papir za sve potpise koji šalješ u ISP poštom, a u slučaju papirne prijave mesta za potpise su označena u formularu. **Bez potpisa kandidata, roditelja/staratelja, ovlašćenog lica iz škole i pečata, prijava se neće uzimati u razmatranje.**

Molimo te da pažljivo odgovoriš na sva pitanja iz formulara, a ukoliko ti je potrebno više prostora, odgovore možeš proširiti u Autobiografiji ili Motivacionom pismu.

Autobiografija

3.2

Biografija sa razlogom ima prefiks „auto“, što opominje da je veoma važno da kandidat samostalno osmisli **kratak tekst o sebi**. Nemoj dati nekom drugom da piše u tvoje ime.

Dobar način da nam pomogneš da te upoznamo kroz tvoju autobiografiju je da nam pored interesovanja o kojima pišeš daš i konkretne primere (npr. umesto volim biologiju/fiziku/psihologiju/dizajn, napiši nam kako saznaješ o tim oblastima, šta si o tome pročitao/la, da li si pokušao/la nešto da napraviš, izvedeš eksperiment i kako je to na tebe uticalo).

Pročitaj pažljivo pitanja koja su data ispod. Suština nije da redom odgovaraš na pitanja – ne moraš ni odgovoriti na sva pitanja, ona su samo navedena da bi ti pomogla da osmisliš svoju biografiju. Verovatno postoji nešto što o sebi želiš da nam kažeš, a mi te nismo pitali, pa zato slobodno proširi svoju biografiju takvim informacijama.

Ukoliko se prijavljuješ za drugi ciklus seminara (stariji polaznici) ne treba da pišeš autobiografiju.

Koje bi knjige, muziku, filmove preporučio/la drugom polazniku/icu i zašto?

Koju igru najviše voliš da igraš? Kako provodiš vreme na internetu?

Takmičenja nisu presudna ali, ako si se takmičio/la, navedi rezultate na koje si najviše ponosan/na. Jedna reč kojom bi sebe najbolje opisao/la?

Šta (ko) ti pomaže da napreduješ? Da li radije proširuješ svoja interesovanja samostalno ili u grupi?

Zašto voliš ili ne voliš da se takmičiš? Da li voliš da maštaš i o čemu?

Baviš li se nečim neobičnim, nečim čime se ne bavi puno ljudi? Šta te posebno fascinira?

Motivaciono pismo

3.3

U autobiografiji ćeš nam predstaviti ko si ti i koja su tvoja interesovanja, a u motivacionom pismu želimo da saznamo zašto želiš da dođeš u ISP. Pod motivacionim pismom podrazumevamo kratak tekst (do 700 reči) o tome zbog čega se prijavljuješ za naše programe i šta očekuješ od boravka. Pokušaj da svoju motivaciju predstaviš kreativno i argumentovano – to će nam pomoći i da bolje odredimo koji program bi bio najbolji za tebe.

U nastavku su ponovo data pitanja koja ti mogu pomoći u pisanju – pažljivo ih pročitaj, ali ne moraš se ograničavati samo na njih.

Ukoliko se prijavljuješ za drugi ciklus seminara (stariji polaznici), umesto motivacionog pisma u dogovoru sa rukovodiocima šalješ predlog projekata.

Šta je to što očekuješ da ćeš moći da uradiš u ISP što ne možeš drugde? Zašto Petnica?

Koja su konkretna znanja i veštine koje bi voleo/la da naučiš i usavršiš na našim programima? Kako si rešio/la da se prijaviš?

Kako zamišljaš svoj boravak u ISP?

Pisma nastavnika

3.4

Obrasci za pisanje pisama nastavnika mogu se naći na veb sajtu Stanice. U onlajn sistemu ćeš imati mesto za unos adrese e-pošte kako bi nastavnici poslali pismo, a ukoliko kompletnu prijavu šalješ pištom pisma treba poslati zajedno sa ostalim delovima prijave dokumentacije, ali u odvojenim kovertama, zapečaćenim od strane škole.

Ukoliko se prijavljuješ za drugi ciklus seminara (stariji polaznici) ne treba da šalješ ova pisma.

PRIJAVNI
FORMULAR

FORMULAR
ZA PREPORUKU

4

Da li se učešće na programima ISP plaća?

Pozvani učesnici (njihovi roditelji ili njihove škole) plaćaju deo troškova (u visini od oko 30% realnih troškova) seminara (participaciju). Učesnik/ca sam snosi troškove puta, do Valjeva i nazad. Participacija se plaća uplatom na račun Stanice pre dolaska, a nakon primljenog poziva sa svim detaljima. **Učeniku/ci u pokrivanju ovih troškova može pomoći škola, opština, lokalni fond za talente i druge organizacije ili pojedinci.**

Participacija za programe u 2022. godini je iznosila između 15 i 20 hiljada dinara po seminaru za učenike škola u Srbiji, i između 250 i 350 evra za učenika škola van Srbije (zavisno od dužine trajanja seminara i da li su novi ili stari polaznici). Deo troškova obrazovnih programa ISP u 2023. godini obezbediće Vlada Republike Srbije preko Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i drugih resorno bliskih ministarstava, što je razlog nižih iznosa participacija za učenike iz Srbije. Iznos participacije za 2023. godinu će biti usklađen sa ekonomskom situacijom u zemlji. Rad stanice finansijski pomažu i Fond Petnica (bivši polaznici i saradnici) i drugi sponzori.

Za ograničeni broj učenika/ca koji nemaju ni jednu od ovih mogućnosti, a budu pozvani na naše programe, deo troškova može da snosi ISP. U ovom slučaju, nakon što budu izašle liste pozvanih kandidata, biće potrebno poslati pisanu molbu sa obrazloženjem roditelja/staratelja za oslobađanje od dela troškova. Lošije materijalno stanje nije i ne sme biti razlog za nepozivanje bilo kog kandidata!

Prijavi se za programe ISP

Saznaj o programima za srednjoškolce koji su realizovani 2022. godine

Struktura programa će po potrebi biti prilagođena epidemiološkoj situaciji i drugim nepredviđenim okolnostima. Istraživačka stanica Petnica (ISP) će po potrebi primenjivati i mere zaštite koje će biti obavezne za sve učesnike programa.

Istraživačka stanica Petnica (ISP)

Istraživačka stanica Petnica (ISP)

ISP je organizacija koja izvodi programe za učenike osnovnih i srednjih škola u različitim oblastima naučnog obrazovanja. ISP je samostalna i nezavisna u svom radu i nije deo formalnog obrazovnog sistema Republike Srbije. Programi su namenjeni učenicima koji imaju izraženo interesovanje i želju za dodatnim obrazovanjem i sklonost ka (samostalnom) istraživačkom radu, kako u nauci i tehnologiji, tako i u drugim oblastima koje programi ISP pokrivaju.

a

Gde smo mi?

Istraživačka stanica Petnica je smeštena u selu Petnica, 7 km istočno od Valjeva, na mestu izabranom zbog izvanrednih prirodnih i drugih pogodnosti za izvođenje raznovrsnih praktičnih i terenskih aktivnosti. Na svega 200 m od Stanice nalazi se Petnička pećina, sa podzemnom rekom i Aždajinim jezerom, bogatim živim svetom i paleontološkim i arheološkim nasleđem. Odmah uz pećinu se nalazi arheološki lokalitet – ostaci neolitskog naselja i kulture stare preko 6000 godina. Od Petnice pa do severnih obronaka Valjevskih planina pružaju se najsevernije pojave tipičnog krasa u Srbiji

– Lelički i Bačevački kras sa obiljem tipičnih pojava: vrtača, jama, pećina i karstnih vreća. Na par kilometra jugozapadno od Petnice nalazi se klisura reke Gradac koja je zbog svoje lepote i očuvanosti (veliki broj pećina, bogat biljni i životinjski svet, čista voda) zaštićeno prirodno dobro. Sa juga i jugozapada Petnica je okružena vencem Valjevskih planina (Suvo bor, Maljen sa Divčibarama, Povlen, Jablanik, Medvednik, Sokolske planine), sa izuzetnim predelima i bogatim biljnim i životinjskim svetom. Na oko 800 m od Stanice nalazi se sportsko-rekreativni centar sa bazenima napajanim toplom podzemnom vodom i brojnim sportskim terenima. U neposrednoj blizini ISP nalazi se i manje jezero. Petnica je čuvena i po tradiciji školstva dužoj od pet vekova. Najstarija knjiga u ovom delu Srbije (Petnički psaltir) je prepisvana 1488. godine u školi pri tadašnjem manastiru u Petnici.

Bogat živi svet, zanimljive geološke pojave, kulturni i istorijski spomenici, sela bogate tradicije i blizina Valjeva – trgovačkog, saobraćajnog i kulturnog središta regije, čine ISP mestom pogodnim za izvođenje različitih obrazovnih aktivnosti, a naročito za kombinovanje teorijskog, laboratorijskog i terenskog rada.

b

Uslovi za boravak i rad

Sa 8100 m² moderno osmišljenog i opremljenog prostora za boravak i rad i velikim iskustvom u organizaciji različitih oblika naučnog obrazovanja mladih, ISP se svrstava u sam vrh svetskih institucija za vanškolsko naučno obrazovanje. Pored desetina sala i učionica, u ISP nalaze se **velika naučna biblioteka, kao i laboratorije za arheologiju, astronomiju, biologiju, elektroniku, fiziku, geologiju i hemiju, koje raspolažu modernom istraživačkom opremom.** Stanica raspolaže sa 170 mesta za smeštaj polaznika i saradnika u sobama sa kupatilom, dok se ishrana organizuje u sopstvenom restoranu u sklopu kampusa. Učesnici imaju pristup računarima i internet resursima, uključujući i bogato snabdevenu biblioteku.

c

Šta sve (i kako) radimo?

Opšti cilj programa ISP je podsticanje samostalnog rada i tragalačkog i istraživačkog pristupa, razvoja kritičkog i analitičkog mišljenja, kao i upoznavanje učesnika sa naučnim metodom. U ISP koristimo različite metode podučavanja, a pre svega **individualno orijentisan problemski rad i učenje kroz istraživanje.** U izvođenju aktivnosti izbegava se klasičan čas i predmetna podela i insistira se na fleksibilnosti što dopušta polaznicima da se, prema sklonostima, organizuju u grupe po interesovanjima i iniciraju fakultativne oblike rada. Aktivnosti u IS Petnica se ne ocenjuju, učesnici se ne rangiraju po uspehu ili rezultatima i za učešće na programima se ne izdaju diplome ili sertifikati.

Učesnike programa za srednjoškolce u ISP delimo u dve kategorije – **stari** polaznici i **novi** polaznici. Ukoliko polaznici prođu prvi ciklus seminara (jedan zimski i jedan letnji) i naredne godine nastave učešće u istoj ili sličnoj oblasti, smatramo ih **stari** polaznicima.

Tokom jedne kalendarske godine, tj. ciklusa, polaznici pohađaju više seminara:

→ **Prvi dolazak** (mart-jun) traje oko 7 dana i cilj tog seminara je (za polaznike koji prvi put pohađaju programe) upoznavanje sa teorijskim osnovama discipline i razvijanje naučne pismenosti i kritičkog mišljenja. Ovi seminari ne moraju biti posvećeni samo jednoj disciplini, već su često tematski širi. Seminari za stare polaznike najčešće podrazumevaju specijalizovane kurseve sa užim temama i tokom njih počinje samostalni rad na celogodišnjim istraživačkim radovima. → **Drugi dolazak** (jun-septembar) je prvenstveno namenjen obuci novih polaznika u različitim metodama i tehnikama istraživačkog rada. S druge strane, cilj letnjih seminara za stare polaznike je savladavanje metodologije istraživanja kroz samostalni rad na konkretnim problemima. Teme istraživačkih projekata predlažu sami učesnici. Ovi seminari traju oko 10 dana.

Pored toga, polaznici tokom godine najčešće učestvuju i u onlajn aktivnostima tokom kojih pripremaju i razrađuju svoje istraživačke projekte, sprovode pilot istraživanja, savladavaju nove metode i tehnike koje će im biti potrebne u istraživanju i sl. Nadamo se da ćemo tokom naredne godine ponovo uspostaviti i praksu trećeg dolaska na seminare ISP tokom jeseni, kada se tokom 3-4 dana novi polaznici bliže upoznaju sa pojedinim naučnim disciplinama i pripremaju za samostalno osmišljavanje istraživanja, a stari polaznici završavaju obradu i interpretaciju rezultata svojih celogodišnjih projekata.

Svi polaznici koji tokom godišnjeg ciklusa seminara rade na istraživačkom projektu mogu sa svojim izveštajima i radovima učestvovati na **godišnjoj konferenciji Korak u nauku** (decembar). Radovi koji na osnovu kvaliteta i originalnosti budu izabrani za predstavljanje na Konferenciji kasnije bivaju objavljeni u posebnom zborniku polazničkih radova Petničke sveske.

Ciklus seminara se nužno prilagođava epidemiološkoj situaciji i drugim nepredviđenim okolnostima, ali se i u tom slučaju trudimo da polaznici naših programa ostvare postavljene ciljeve.

U pripremi i realizaciji programa, pored zaposlenih ISP, aktivno učestvuju **naučni radnici i stručnjaci različitih profila iz više desetina naučnih i obrazovnih institucija u zemlji i inostranstvu, ali i veći broj studenata i mladih naučnika, koji su najčešće ranije bili polaznici naših programa.** Tako IS Petnica razvija i vršnjačko obrazovanje kao pedagoški metod.

Aktivnosti se izvode na srpskom jeziku. Predavači iz inostranstva mogu govoriti na engleskom jeziku i ne garantuje se prevođenje. Sadržaji seminara nisu usklađeni sa školskim gradivom, iako se za neke oblasti vodi računa o predznanju i razredu koji učenik pohađa.

U ISP se ne ocenjuje znanje polaznika i cilj istraživačkih aktivnosti učesnika nije da ostvare neki određeni naučni rezultat, već da **ovladaju metodologijom istraživačkog rada - od zamisli i pisanja predloga projekta, preko njegove pripreme i realizacije, pa do formulisanja i predstavljanja rezultata.**

ISP ne dodeljuje nikakve nagrade pojedincima niti izdvaja pojedinačne radove. Stanica polaznicima seminara ne izdaje dokumente o uspehu niti diplome. Pohađanje seminara učesniku ne može doneti nikakve formalne olakšice ili pogodnosti (stipendije, lakši upis na fakultet, nagrade itd.). Istraživačka stanica Petnica takođe ne izdaje preporuke učenicima za bilo koju namenu. **Naš stav je da pisani istraživački rad, naročito ukoliko je kvalitetno urađen, najbolje svedoči o stečenim veštinama autora.**

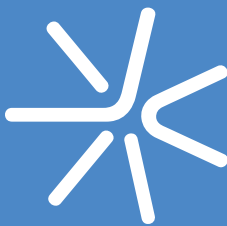
Od izabranih učesnika se očekuje da poštuju pravila ISP o ponašanju i radu sa kojima će biti upoznati odmah po dolasku. Zadržavamo pravo da one učesnike koji budu kršili kućni red i ne budu se pridržavali propisanih pravila udaljimo sa programa.

Seminari u Petnici pokrivaju širok spektar naučnih oblasti, a neki imaju i interdisciplinarni fokus ili su usmereni ka primenjenim istraživanjima. U IS Petnica se možeš upoznati sa disciplinama koje stoje iza predmeta koje pohađaš u školi – npr. istorija, biologija, matematika, fizika, hemija, geografija, ali i nekim drugim oblastima, kao što su arheologija, astronomija, biomedicina, geologija, lingvistika, dizajn itd.

Saznaj o programima za srednjoškolce koji su realizovani 2022. godine

Na osnovu tvoje prijave pokušaćemo da pronađemo koji program bi ti pružio najbolju priliku da produbiš svoja interesovanja!

→ petnica.rs

